

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (4 кредити)

Освітньо-професійна програма	Практична психологія
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	ЖУРАТ Юлія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти https://preschool.chnu.edu.ua/vykladachi-kafedry/zhurat-yuliia-vasylivna/
Контактний тел.	(050)9200478
E-mail:	y.zhurat@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4559
Консультації	понеділок та середа з 11.00 до 13.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Спеціальна психологія» вивчає психологічні особливості дітей з порушенням розвитку та дорослих, дефект яких зумовлений органічним ураженням головного мозку, порушенням роботи аналізаторів. Знання зі спеціальної психології дозволять студентам-психологам добре орієнтуватися у питаннях визначення норми і патології психічного розвитку дитини, її ресурсів, у можливостях організації буденного життя, навчання і виховання дітей з порушенням розвитку.

Мета навчальної дисципліни: сформувати уявлення та систематизувати знання зі спеціальної психології; ознайомити студентів із психофізичними особливостями різних категорій людей з порушенням розвитку; сприяти формуванню навичок практичної діяльності психолога з різними категоріями людей з особливостями психофізичного розвитку.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	
Тема 1	Предмет і завдання спеціальної психології як науки. Історичні аспекти соціальної допомоги дітям з проблемами розвитку.
Тема 2	Поняття і параметри дизонтогенезу. Основні види і форми психічного дизонтогенезу.
Тема 3	Методи дослідження психологічних особливостей дитини з різними психофізичними порушеннями у спеціальній психології.

МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ ЗАДАЧІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	
Тема 7	Психологічна характеристика дітей із ЗПР.
Тема 8	Психологічна характеристика дітей із розумовою відсталістю (РВ). Диференціація ЗПР та розумової відсталості (РВ).
Тема 9	Психологічні особливості дітей із порушенням мовленнєвого розвитку.
Тема 10	Психічний розвиток дітей з порушеннями зору.
Тема 11	Психологічна характеристика дітей із порушеннями слуху.
Тема 12	Психологічні особливості дитини з порушеннями опорно-рухового апарату
Тема 13	Психологічні особливості осіб з РДУГ
Тема 14	Психологічна характеристика осіб з РАС

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, інтерактивного навчання, технології студенто-центрованого навчання.

При вивченні навчальної дисципліни незалежно від форми викладання (очна чи дистанційна) використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні та практичні. Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти систематизувати набуті знання. Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання. Також під час проведення практичних занять використовуються інтерактивні методи, зокрема навчання в парах, робота в малих групах, стимулювання творчої активності студентів. Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і спрямована на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проект, презентація та ін.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Вакуленко Ю. В. Переваги та труднощі ранньої діагностики розладів аутичного спектру [Електронний ресурс] / Ю. В. Вакуленко // Міжнар. наук. журн. «Інтернаука». – 2017. – № 13. – С. 65-66. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_13_13
2. Вишньовський В. Формування комунікативних навичок у дітей з розладами аутичного спектру [Електронний ресурс] / Василь Вишньовський, Марія Козак // Соціально економічні проблеми і держава. — 2021. — Вип. 2 (25). — С. 202-209. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21vvvras.pdf>
3. Гошовська Д.Т. СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ та методика педагогічно-корекційного тренінгу: [навчально-методичний посібник] / Д.Т.Гошовська. - Луцьк, 2011. - 265с. Режим доступу: <http://nadoest.com/specialena-psihologiya>
4. Корекційно-розвивальні технології навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку /навчально-методичний посібник / Чеботарьова О. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Мякушко О. І., Сухіна І. В., Трикоз С. В. За наук. ред. О.В. Чеботарьової, О.І. Мякушко. – К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. – 558 с. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725704/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D0%A0%D0%A2-2020.pdf>
5. Перших 100 днів для родин, які отримали діагноз аутизм URL: <https://autism.ua/images/pdf/100-days.pdf>
6. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з інтелектуальними порушеннями/навчально-методичний посібник / авт.: О. В. Чеботарьова, Г. О. Блеч, І. В. Гладченко, С. В. Трикоз, І.В. Сухіна, Н. А. Ярмола.: За наук. ред. О.В. Чеботарьової – К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2018. – 123 с. – Режим доступу: [Посібник ППС навчання 2018.pdf](#)
7. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму: Монографія. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32308393.pdf>
8. Тороп К. С. Освітньо-інтеграційні можливості розумово відсталих учнів: проблеми та перспективи / К. С. Тороп, К. В. Рейда // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. - 2016. - Вип. 32(2). - С.175-181. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2016_32%282%29_33
9. Чаренцева О. О., Пономарьова Т. В. Особливості становлення мовленнєвої сфери у дітей з розладами аутичного спектру. URL: <https://naurok.com.ua/osoblivostistanovlennya-movlennevo-sferi-u-ditey-zrozladami-autichnogo-spektru-63553.htm>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Спеціальна психологія»
висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни*

<https://docs.google.com/document/d/1zlkF9ky3BiMUYdOW35FJZSgb0uIMG2Eu/edit>